

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. februar 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2006-730-0443
Dok.: NGR40575
+ bilag

Vedlagt fremsendes Justitsministeriets Forskningskontors evaluering af lov om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold mv. til udvalgets orientering.

1. Lov nr. 449 af 9. juni 2004 om bortvisning og beføjelse til at meddele tilhold mv. (bortvisningsloven) trådte i kraft den 1. juli 2004. Loven går ud på at sikre muligheden for, at politiet i visse tilfælde kan bortvise en voldelig eller truende person fra det fælles hjem i en periode med henblik på at hindre (yderligere) vold mv. mod andre medlemmer af husstanden.

Loven blev evalueret første gang i 2006. Evalueringen viste bl.a., at loven blev anvendt i et beskedent omfang. Justitsministeriet fandt på baggrund af evalueringen bl.a., at loven burde evalueres på ny ved udgangen af 2009.

2. Justitsministeriets Forskningskontors evaluering af bortvisningsloven fra december 2009 belyser anvendelsen af bortvisningsloven i 2007 og 2008. På baggrund af bortvisningssager fra denne toårige periode undersøges lovens implementering samt karakteristika ved sagerne og disses forløb. Politiets og de sociale myndigheders synspunkter og erfaringer indgår også i evalueringen. Evalueringen er en opfølgning af evalueringen fra 2006.

Til brug for evalueringen er der fra politikredsene indhentet oplysninger om de 324 journalnumre, der i politiets sagsstyringssystem er registreret som vedrørende bortvisningsloven i 2007 og 2008. Imidlertid er det kun 69 af disse journalnumre, svarende til 60 sager, som rent faktisk angår bortvisningsloven i den undersøgte periode.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Af de 60 bortvisningssager er der i 43 tilfælde sket en bortvisning af den krænkende part, mens de øvrige bortvisningsanmodninger ikke har resulteret i en bortvisning.

Størsteparten af bortvisningssagerne er iværksat pga. sager om simpel vold (straffelovens § 244), men også sager om alvorligere vold (straffelovens § 245) eller trusler om vold (straffelovens § 266) forefindes. Den lovovertrædelse, der ligger til grund for bortvisningen, resulterer typisk i en betinget eller en ubetinget dom.

Med en enkelt undtagelse er alle de bortviste mænd, herunder sønner til den krænkede. Parterne har i gennemsnit haft fælles adresse i 7 år forud for hændelsen, der har ført til en bortvisning, og i umiddelbar forlængelse af bortvisningsperioden har mindst en tredjedel af parrene ikke længere samme folkeregisteradresse.

Tidsrummet fra gerningstidspunktet til afgørelsen om bortvisning og forkyndelse heraf er typisk meget kortvarigt og i gennemsnit på 5 dage.

Afgørelsen om bortvisning fra hjemmet er i alle tilfælde sket efter anmodning fra forurettede, idet det ikke er forekommet, at politiet har taget initiativet hertil.

I syv af de 43 sager har bortviste krævet afgørelsen prøvet ved retten, hvilket i fire tilfælde har ført til, at afgørelsen ophæves eller ændres.

Bortvisningen har i gennemsnit varet 24 dage, og i fire af sagerne er der sammenlagt registreret seks overtrædelser af forbuddet mod at komme i hjemmet.

I sager om bortvisning fra hjemmet er politiet forpligtet til at underrette de sociale myndigheder om afgørelsen. Af evalueringens materiale fremgår det, at en sådan underretning har fundet sted i godt to ud af tre sager, mens denne oplysning ikke foreligger i de øvrige tilfælde.

Set i forhold til antallet af potentielle bortvisningssager, dvs. sager, der angår den undersøgte periode og de straffelovsbestemmelser, som bortvisningsloven vedrører, er andelen af sager, der fører til en bortvisning, lille, nemlig på 3 pct. Dette svarer til resultaterne fra den tidligere evaluering. I de enkelte politikredse varierer andelen af de potentielle sager, der fører til en bortvisning, fra 1 til 7 pct.

Af interview med politiet fremgår det, at politiet anser bortvisningsloven som et godt redskab i sager om samlivsrelateret vold mv., og at de er meget opmærksomme på lovens eksistens. Det tyder på, at der siden evalueringen fra 2006 er gjort en betydelig indsats for at informere om loven. Når der til trods herfor fortsat er et ret lille antal bortvisningssager, skyldes det ifølge politiet, at loven i en lang række sager ikke er anvendelig. Eksempelvis er forurettede ikke altid indstillet på, at der skal ske en bortvisning, og hensynet til den forurettedes sikkerhed kan betyde, at flytning til et krisecenter ses som en bedre løsning. Kravet om proportionalitet mellem hændelsens grovhed og bortvisningen samt kravet om, at bortvisningen skal mindske risikoen for gentagen vold mv., mindsker også antallet af sager, hvor loven kan anvendes. Videre indebærer en eventuel varetægtsfængsling af den krænkende part, at bortvisning ikke vil være relevant. Endelig nævnes også, at arbejdsbyrden ved en bortvisningssag kan være en hindring i sager, hvor en bortvisning ikke menes at ville kunne føre til en løsning af konflikten. Den forskel, der er mellem politikredsene med hensyn til antallet af bortvisningssager, skal i hvert fald nok i nogen grad forklares med, at nogle politikredse dagligt kontrollerer døgnrapporterne med henblik på at finde potentielle bortvisningssager. Denne praksis forefindes netop i de tre kredse, der har det største antal sager, hvilket indikerer, at en tilsvarende praksis i de øvrige politikredse vil kunne øge antallet af bortvisningssager. Evalueringen tyder dog på, at bortvisning kun vil være et muligt og et godt redskab i en mindre del af sagerne med samlivsrelateret vold mv.

Kendskabet til bortvisningsloven blandt socialforvaltningernes medarbejdere vurderes af de interviewede medarbejdere som mangelfuldt. Vedrørende lovens anvendelighed peger socialforvaltningens medarbejdere på flere af de samme barrierer, som politiet nævner.

Justitsministeriet har anmodet Strafferetsplejeudvalget om at foretage en generel gennemgang af de gældende regler og praksis for bl.a. bortvisning med henblik på en vurdering af, om de gældende ordninger bør ændres for at sikre en bedre beskyttelse af og en øget tryghed for ofre eller potentielle ofre for fredskrænkelser, vold og lignende.

Strafferetsplejeudvalget kan bl.a. overveje, om de nuværende regler om bortvisning og tilhold eller praksis i henhold til de gældende regler bør ændres. I det omfang Strafferetsplejeudvalget finder, at der er behov for lovændringer, er udvalget anmodet om at udarbejde et lovudkast.

Der vil blive fremsat lovforslag på grundlag af Strafferetsplejeudvalgets betænkning i løbet af næste folketingsår.

Justitsministeriet har sendt en tilsvarende orientering om evalueringen af bortvisningsloven til Folketingets Retsudvalg.

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs